

НЕЗБОРИМА НАЦІЯ

НАШ ПЕРЕДПЛАТНИЙ ІНДЕКС – 33545

ПРЕЗЕНТОВАНО "СТО ОБЛИЧ САМОСТІЙНОЇ УКРАЇНИ" ТА ОГОЛОШЕНО ЛАУРЕАТА ЛІТЕРАТУРНОЇ ПРЕМІЇ ІМ. ЮРІЯ ГОРЛІСА-ГОРСЬКОГО

Події відбулися 10 жовтня в Національному музеї Тараса Шевченка

Роман Коваль представив учасників вечора – геніальних творців українського слова Емму Бабчук, Василя Шкляра, Володимира Шовкошитного, Василя Рубана, світоча театральної сцени Галину Яблонську, гітариста-віртуоза Гриця Лук'яненка, самотубно поетеса Ольгу Страшенку, геніального скульптора Михайла Горлового, видатного науковця, історика науки Василя Шендеровського, прекрасного виконавця авторської пісні Нелю Франчук, народного депутата України від ВО "Свобода" Юрія Бублика, редактора газети "Козацький край" Олега Герасимського... Ось уривки з промови письменника: "У книжці "Сто облич Самостійної України" йдеться про людей, які творили Українську державу в роки Другої світової війни та в 1989 – 2013 роках... Один із них – Василь Овсієнко. Спостерігаючи за його працею протягом майже 20 років, прийшов до категоричного висновку, що він – один з найдівіших і найкорисніших синів нашої Батьківщини... Серед "Ста облич Самостійної України" – Василь Рубан. 1994 року він написав передмову до мого книжечки "Підстави націократії", в якій висловив думку, що "без мілітарної, безпощадної до ворога сили конструкції національної свідомості неповноцінна"... Антоніна Литвин – творець українських казок і вишиванок, чудових віршів і малюнків... Голова ОУН Богдан Червак уміє бути лаконічним і точним в оцінках... Прилетів на презентацію з далекого Новосибірська і доктор фізико-математичних наук Вадим Шмирьов. Він – також герой презентованої книжки, фінансово допомагає сотенному УПА Мирославу Симчичу, сиротам на Гуцульщині. Не раз підтримував і нашу газету. Василеві Шкляру прислав 2000 грн. – на фільм. Допомігав і школі в Установичах, де навчався. Подарував їй плазмовий телевізор за 4000 грн., концертний баян вар-

тністю 30000 гривень". Представляючи кінорежисера Олександра Муратова, Роман Коваль розповів про його боротьбу в лавах УПА. "Сподіваюсь, що ваш виступ, пане Олександр, буде такий же запальний і короткий як вибух міни, якою ви підірвали МГБістів на Прикарпатті". Оповідаючи про політв'язнів Петра Хмарука й Анатолія Лупиноса, Олесь Вахній сказав: "Ця книжка дає нам можливість почути голоси тих людей, яких у свій час не почули". А поетеса Ольга Страшенко розповіла про одну із героїнь цієї книжки – Світлану Білик, якої вже немає серед нас. Редактор газети "Шлях перемоги" Віктор Рог згадав добрим словом члена ДСУ Бориса Андріява, який уже також перейшов межу життя і смерті: "Роботяга, щедрий чоловік. Хоч і не жив у достатку, а постійно жертвував на українські книжки, газети, організації". Ось думки інших промовців. Василь РУБАН, письменник: "Герої цієї книжки Анатолій Лупиніс і Зеновій Красівський були незламні, вони пройшли страшні муки в боротьбі за Самостійну Україну і не здалися". Василь ШЕНДЕРОВСЬКИЙ: "Сьогодні треба знаходити серед нас тих людей, які були б взірцем не для нас, а для молоді". Емма БАБЧУК, заслужений журналіст України: "Герої Ковалю мають велику любов до України і велику туго за Українською Україною. Коли читаєш про їхні долі, складається враження, що це мартиролог, адже багато з них уже відійшли, залишивши нам відвіст свого яскравого життя. Роман Коваль нагадає нам їхній заповіт і мету життя – здобуття Української України. Коли ви читатимете цю книжку, то опинитесь у колі цих друзів. Бажаю Вам, пане Романе, нових великих учинків. Пишіть, щоб ми знали свою історію, щоб ми вчилися як жити!"

Василь ШКЛЯР, письменник: "50 книг накував нам Коваль!.. З непам'яті забуття скільки вихопив забутих імен! Я прийшов привітати тебе, батьку отамане, з цією видатною подією! Не встигаю ходити на всі презентації! Ми звикли говорити про дивовижну працездатність Ковалю, але я найбільше ціную якості його текстів, той вогонь, який закладено в його словах. На книгах Романа Ковалю – даруйте за патос! – виросло ціле покоління борців за волю України, серед них і народні депутати від ВО "Свобода". Куй нам, батьку-отамане, і далі своїм гарячим серцем!" Галина ЯБЛОНСЬКА, народна артистка України: "Хочу висловити захоплення цією сказаною людиною. Як наркоман не може без наркотиків, так і Роман не може жити без витягування із забутих перлин нашої історії". Михайло ГОРЛОВИЙ, скульптор: "Роман Коваль відкрив приспану історію, забетоновану, загнану в підземелля... Повернув нам: читайте, дивіться! Ці книжки пробудили і пробуджують. Я щасливий, що зустрів таку людину. Я щасливий, що сьогодні бачу вас, дорогі українці, брати і сестри, і думаю, що Україна буде українською!" Вадим ШМИРЬОВ, доктор фізико-математичних наук: "50 книжок Романа Ковалю повертають нам із забутих справжніх героїв, які жили з гаслом "Душу й тіло ми положим за нашу свободу". Богдан ЧЕРВАК: "Роман Коваль пише про націоналістів мертвих... Але на цих книжках виросло вже покоління живих українських націоналістів. Виростуть українськими націоналістами і поки ненароджені. Така сила цих книжок!" "У видавництві "Український пріоритет" я й надалі друкуватиму книжки, пріоритетні для України", – підсумував письменник і видавець Володимир ШОВКОШИТНИЙ.

Продовження на 2-й сторінці.

Ювілеї і дати ЛИСТОПАД

- 1 листопада 1918 р. проголошено ЗУНР.
- 1 листопада 1964 р. помер Андрій Мельник, командир 6-ї сотні УСС, полковник Армії УНР, крайовий командант УВО, голова ПУН, інженер-лісівник.
- 1 листопада 1981 р. помер Дмитро Сачківський, козак Армії УНР, командир 3-ї сотні дивізії "Галичина", поручник 1-ї УД УНА.
- 2 листопада 1985 р. помер Володимир Кубійович, головний редактор "Енциклопедії українознавства".
- 4 листопада 1894 р. народився Оверко Куравський, тарасанський отаман.
- 4 листопада 1952 р. відійшов у вічність Володимир Свідерський, усусус, командир курдського загону, лицар Турецького півмісяця і німецького Залізного хреста, начальник медичної служби III корпусу УГА, лікар ОУН і УПА.
- 4 листопада 1995 р. помер Іван Герчук, стрілець УГА і дивізії "Галичина", вчитель, меценат.
- 6 листопада 1811 р. народився Маркіян Шашкевич, член "Руської Трійці".
- 6 листопада 1883 р. народився Дмитро Ференчук, сотник УСС.
- 7 листопада 1919 р. москалі повісили о. Олексія Кулабухова, члена Кубанської Ради.
- 7 листопада 1924 р. загинув отаман Хмара (Семен Харченко-Харчук).
- 8 листопада 1878 р. народився Михайло Омелянович-Павленко, начальник вождь УГА, командував Армією УНР.
- 8 листопада 1887 р. народився Дмитро Вітовський, військовий міністр ЗУНР.
- 8 листопада 1888 р. народився Михайло Ковенко, інженер-винахідник, член Центральної Ради, отаман Вільного козацтва Києва.
- 8 листопада 1891 р. народився Михайло Поготовко, льотчик 1-го Українського авіаційного загону Гайдамацького коша Слобідської України та Армії Української Держави, підполковник Армії УНР.
- 8 листопада 1895 р. народився Михайло Палій-Сидорянський, командир Подільської групи УПА Другого зимового походу.
- 8 листопада 1900 р. народився Михайло Теліга, кубанський бандурист, учасник визвольної боротьби.
- 8 листопада 1926 р. помер перяславський отаман Чорний (Гаврило Куреда).
- 8 листопада 1971 р. помер кубанець Василь Прохода, начштабу 1-го полку 1-ї Сірої дивізії.
- 8 листопада 2002 р. помер Іван Кандиба, член-засновник Української робітничо-селянської спілки (1960) та УГГ (1976), голова ДСУ, голова Проводу ОУН в Україні.
- 9 листопада 1794 р. помер Григорій Скворода.
- 10 листопада 1708 р. москалі зруйнували Батурын.
- 10 листопада 1878 р. народився Віктор Куш, начальник штабу Запорозької групи Армії УНР.
- 10 листопада 1896 р. народився Іван Зварічук, підполковник Армії УНР.
- 10 листопада 1924 р. народився кобзар Михайло Башловка.
- 10 листопада 1976 р. спочив о. Василь Лаба, начальник духовних УГА та дивізії "Галичина", доктор теології, автор споминів.
- 11 листопада 1894 р. народився Віктор Чекірда, отаман Чорний Ворон.
- 11 листопада 1963 р. померла Олена Степанів-Дашкевич, командир чоти УСС, лицар Срібної медалі хоробрості й Військового хреста, науковець.
- 12 листопада 1887 р. народився Карліс Броже, заступник командира полку Чорних запорожців Армії УНР.
- 12 листопада 1905 р. в Лубнах вийшла перша українська газета в царській Росії – "Хлібороб".
- 12 листопада 1929 р. народився Зеновій Красівський, поет, крайовий провідник ОУН, політв'язень.
- 13 листопада 1803 р. на Соловках помер останній кошовий Запорозької Січі Петро Калнишевський.
- 13 листопада 1905 р. народився Ніл Хасевич, художник, учасник Визвольної боротьби у лавах УПА.
- 15 листопада 1890 р. народився Альфред Бізанц, командир Львівської бригади УГА, підполковник Армії УНР, начальник Військової управи дивізії "Галичина".
- 15 листопада 1894 р. народився Кость Мандзенко, підполковник Армії УНР, полковник УНА.
- 15 листопада 1901 р. народився Євген Побігушій-Рен, підстаршина УГА, майор Армії УНР, майор ДУН "Роланд", майор дивізії "Галичина".
- 17 листопада 1921 р. Волинська група УПА Юрка Тютюнника зазнала поразки під с. Малі Миньки на Волині.
- 17 листопада 1937 р. народилася Олена Антонів, учасниця руху Опору в 1960 – 1980-х роках.
- 18 листопада 1918 р. відбувся братовбивчий бій під Мотовилівкою між сердюками Павла Скоропадського і повстанцями Симона Петлюри.
- 18 листопада 1922 р. загинув подільський отаман Онисько Грабарчук.
- 18 листопада 1923 р. народився Михайло Іванченко, письменник, художник, політв'язень.
- 18 листопада 1957 р. помер Володимир Савченко, генерал-хорунжий Армії УНР.
- 20 листопада 1894 р. народився Данило Лимаренко, добровільний отаман, підполковник Армії УНР.
- 20 листопада 1943 р. на Волині почала роботу 1-ша конференція поневоленних Московщиною народів.
- 21 листопада 1764 р. в Україні ліквідовано гетьманське управління.
- 21 листопада 1883 р. народився богуславський отаман Григорій Пирхавка.
- 21 листопада 1920 р. Армія УНР покинула Батьківщину.
- 21 листопада 1921 р. москалі розстріляли Миколу Лозовика, голову Бойової управи 1-ї козацько-стрілецької дивізії (сірокупанників).
- 21 листопада 1942 р. відійшов у вічність Віктор Куш, генерал-хорунжий Армії УНР.

Продовження на 2-й сторінці.

ДОРОГА ДО БОГА ВЕДЕ ЧЕРЕЗ БАТЬКІВЩИНУ ЮЛІАН ВАССИЯН

ВОЛОДАР МАШИНИ ЧАСУ

Кожний візит в Україну Віктора Мішалова – бандуриста-вртуоза, заслуженого артиста України – це подія для шанувальників бандури. От і цього разу, приїхавши до Києва лише на тиждень, незважаючи на щільний графік (пан Віктор пише докторську дисертацію з мистецтвознавства в Інституті мистецтвознавства, фольклористики та етнології ім. Максима Рильського) – такий дав концерт у музеї Івана Гончара. Звучали думи, українські народні пісні, авторські твори українською та англійською мовами. Присутні отримали незабутні враження й естетичну насолоду від гри, співу, розповідей про бандуру, харизми маестро...

Відданість українській культурі й бандури Віктора Мішалова викликає захоплення. Народився в Сідней (Австралія), нині живе і працює в Торонто (Канада). Закінчив музичний факультет Сіднейського державного університету, Сіднейський педагогічний інститут та Київську консерваторію. Викладав в Австралії і Торонто, створив Канадську капелу бандуристів. Дослідник творчості Гната Хоткевича, кандидат мистецтвознавства (дисертацію захистив у Харківській державній академії мистецтв), кавалер ордена "За заслуги" ІІІ ступеня. Викладає в державній школі у Торонто українську мову, співпрацює з духовними оркестрами, хорами, концертує світом. Бандуру Гнат Хоткевич називав машиною часу – адже, слухаючи думи, історичні пісні, подумки повертаєшся на століття назад.

А Віктор Мішалов володіє інструментом вртуозно. Своєю грою він доводить, що бандура – універсальний інструмент, що має широкі можливості. Вражає майстерність виконання творів Гната Хоткевича "Ринок у Кафі", "Буря на Чорному морі". На концерті пан Віктор розповів про те, як він знаходив та реставрував бандури – а їх у нього більш як 30.

Були в житті Віктора Мішалова дивовижні події. Про один такий епізод він розповів. В Лубнах на вокзалі під час туру Україною "Шляхами кобзарів" очікував поїзд. До нього, побачивши бандуру, підійшла бабуся. І каже:

– Ви – бандурист. У моєї подруги онук також бандурист. Але ви його не знаєте, – він живе в Австралії.

– А подругу вашу не Домною часом звали?

– Так, Домною.

– Так я її онук.

Потім були сльози і спогади нової знайомої про часи перебування в російських таборах разом з бабусею пана Віктора.

– Пане Вікторе, які Ваші плани на майбутнє? – поцікавилися ми після концерту.

– Планую допрацювати до пенсії в Торонто – а це ще 5 років. А потім хочу переїхати в Україну, кудись на Лубенщини, в село.

**Оксана ЖОВАНИК, журналіст
Київ**

На фото Богдан Жованик і Віктор Мішалов.

ОГОЛОШЕНО ЛАУРЕАТА ЛІТЕРАТУРНОЇ ПРЕМІЇ ІМ. ЮРІЯ ГОРЛІСА-ГОРСЬКОГО

Початок на 2-й сторінці.

У цей вечір у стінах Національного музею Тараса Шевченка було оголошено лауреата Літературної премії ім. Юрія Горліса-Горського за 2013 рік. Торік першим лауреатом став письменник, багатолітній політв'язень Михайло Іванченко за "Думу про вільних козаків". Цьогорічним лауреатом став головний архівіст Державного архіву Вінницької області, дослідник Визвольного руху в 1917 – 1920-х роках на Поділлі та Волині, член Історичного клубу "Холодний Яр" Костянтин Завальнюк. "Скільки книг він написав, скільки славних імен повернув рідному народові! Тихий і делікатний у житті, хоробрий і безкомпромісний на полях історичних битв," – так представив його Роман Коваль.

Ось рішення Історичного клубу "Холодний Яр": "Диплом №2 Лауреата Літературної премії ім. Юрія Горліса-Горського присуджено Костянтинові Вікторовичу Завальнюку за дослідження "Провісники волі", "Як на вільне, на радісне свято", "Червоний смерч над Поділля", "Незламні. Ямпільці в обороні державності: 1917 – 1925", "Яків Гальчевський у документах", за вагомий особистий внесок у відродження історичної пам'яті та духовності українського народу, фундаментальне дослідження Визвольного руху українського народу в 1917 – 1920-х роках, утвердження національних цінностей у житті українського народу. Роман

Коваль, президент Історичного клубу "Холодний Яр", редактор газети "Незборима нація"; Олег Островський, головний редактор газети "Козацький край". 10 жовтня 2013 р., Київ, Національний музей Тараса Шевченка.

Роман Коваль та Олег Островський вручили Костянтинові Завальнюку 5000 грн. – такий матеріальний еквівалент диплома.

Лунали у той вечір чудові поезії. Їх виконали народна артистка України Галина Яблонська й Олександр Муратов. А Сергій Коваль представив своє видання "Мова і язик", де з гумором досліджує російський "язик", доводячи, що він не "великий і магутний", а довгий і пародійний!

У Національному музеї Тараса Шевченка звучали й повстанські пісні: кобзар Тарас Силенко проспівав пісню на слова зв'язкової УПА Марійки Будник "У повстанці коханого проводжало дівча", а Ярослав Черногуз – авторську пісню про подільського отамана Якова Орла-Гальчевського. Пісні на слова Тараса Шевченка і Василя Стуса виконали Неля Франчук і Гриць Лук'яненко.

Теплий жовтневий вечір 10 жовтня надовго залишиться в пам'яті учасників свята українського духу. То було неповторне, животрепетне зібрання!

**Історичний клуб
"Холодний Яр"**

"ВІДСЬОГОДНІ СПІЛКУВАТИМУСЯ УКРАЇНСЬКОЮ!"

Готуючись до Дня козацтва, подумала, а чи ми, нині суцї, маємо духовний зв'язок з тими, хто борювався за Українську державність, хто уславив наш народ, хто був отими козаками, яких вшануємо на Покрову? Чи пам'ятаємо їхні імена?

Хто розповість нам про героїчне минуле нашого народу?

Напередодні Дня Козацтва, свята мужності й лицарства укра-

народу 1-ї половини ХХ ст., а його покликання – повернення історії своєму народові.

На зустрічі письменник презентував і подарував нам свої книжки, зокрема "Сто облич Самостійної України", "Михайло Гаврилко: і стеком, і шаблею", "Чорний Ворон", "Кармелоки", "Тиха війна Рената Польового", "Історію України-Руси" Миколи Аркаса. За вікнами цебенів дощ, вітер шмагав гілками дерев по вікнах, а в залі було затишно й спокійно від розважливого слова історика, який захоплено розповідав про 20-ті – 30-ті роки минулого століття, про мужність і незборимість простих людей, які гинули, боролися, вимрювали свою державу для дітей і онуків, для нас із вами... І принишкли люди в залі, й задумавшись, проїналися жертовною долею лицарів нашої Незалежності.

По закінченні зустрічі десятикласниця, котра до цього часу взагалі не знала, хто такий Роман Коваль, сказала: "Мені здається, що я побувала в іншому світі. За цю годину стільки нового дізналася, я ніби кіно подивилася, так яскраво побачила тих людей, про які говорив письменник, відчула їх любов до своєї землі, й мені стало соромно за нас. Мій перший крок, що я хочу зробити, – відсьогодні спілкуватимуся українською!" Браво, пане Романе!

**Іванка ЩЕРБИНА, директор
Бібліотеки ім. Миколи Реріха**

ПАМ'ЯТНИК ЗЕНОВІЮ КРАСІВСЬКОМУ

Громадяни Моршина вирішили спорудити пам'ятник борцю за незалежність України, провіднику ОУН у Краю, авторів "Невольничих плачів" Зеновію Красівському. Рішенням Моршинської міської ради затверджено склад орга-

нізаційного комітету, який оголосив конкурс на кращий проект пам'ятника. Крайцем визнано проект скульптора Василя Заляска, земляка Зеновія Красівського. Орієнтовна вартість проекту – 500 тис. грн.

ПАМ'ЯТНИК МИХАЙЛОВІ ГАВРИЛКУ

Проект пам'ятника Михайлові Гаврилку створений львівськими митцями – художником Орестом Скопом та скульптором Василем Яричем. Композиція пам'ятника належить Василеві Яричу. Гаврилко має постанти у бронзі та граніті. Приблизна вартість робіт і матері-

алів – 400 тисяч гривень. Половину суми зібрано. У Болехові закінчуються роботи з впорядкування площі, де стоятиме монумент.

Звертаємося до українського громадянства із закликом допомогти втілити шляхетну ідею, переказавши кошти на рахунок:

Івано-Франківське управління АТ "Ощадбанк" МФО 336503 код 09336500 р/р 29097134 10008/0161 – 10008/0168, особовий рахунок 26205000467207 Гавц-Дармохвал Лариса Володимирівна, транзитний Болехов на пам'ятник Михайлові Гаврилку.

ПРО ГІДНИХ ШАНИ

ПЕРЕДМОВА ДО КНИЖКИ "СТО ОБЛИЧ САМОСТІЙНОЇ УКРАЇНИ"

Це книжка про праведників, з якими зійшлася моя життєва стежка – чи на мить, чи на все життя. Красівський і Лісовол, наприклад, увійшли в моє серце назавжди, а Степан Сапеляк спалахнув у ньому лише одного разу – на 3-му з'їзді Спілки письменників, але і цей епізод закарбувався. Не знав особисто лише Василя Селезінку, Євгенію Гуздій, Богдана Саламаху, Михайла Федіва, Лідію Гук та Марію Савчин, але товаришував з дорогими їм людьми. Герої цієї книжки хоч і творили Українську державу, втім про них рідко почувеш по радіо чи телебаченню. Засоби масової дезінформації, які перебувають у руках наших історичних ворогів. Через них "висвітлюють" діяльність тих, хто допомагає розмити національне обличчя нашого народу, викривити його історію, спотворити характер. Ці т. зв. ЗМІ прививають любов чи повагу до чужих авторитетів, чужої історії, чужої культури.

29 червня 2009 р., коли я повернувся з похорону Ольги Михайличенко й увімкнув телевізор, всі канали були переповнені повідо-

мленнями про смерть Майкла Джексона. Усюди тільки й чути: помер Майкл Джексон. Про смерть Ольги Косовської-Михайличенко – багатолітнього політв'язня та народної мисткині – жоден телевізійний канал не сповістив. Так само було і в день похорону видатного винахідника, мецената української культури Рената Польового. Того дня в Сімферополі загинула байкерша і всі телеканали інформували про цю подію. Про те, що відійшов Ренат Польовий, який вірою і правдою все життя служив Україні, ніхто, крім "Незборимої нації", не згадав.

Тим і важливі старі підшивки "Незборимої нації" та інших газет, які я видавав, – у них сконденсовано історію боротьби за національну державу та біографії праведників, які творили українську культуру й боронили її від зазіхань імперської Росії.

Нехай не ображаються на мене друзі, про яких у цій книжці немає згадки, я ще живий і спробую про них написати.

Роман КОВАЛЬ

Допоможіть пізнати історію Визвольної боротьби своїм друзям – передплатіть їм "Незбориму націю"

НА ТЕРНОПІЛЬЩИНІ ВШАНОВАНО ВОЯКА АРМІЇ УНР

28 серпня ц. р. в селі Озеряни Бучацького району Тернопільської області Благодійний фонд "Героїка" відкрив пам'ятник на могилі козака 3-го кінного полку Армії УНР Сергія Кравченка. Урочистості відбулися з участю сільської громади й гостей з Тернополя і Києва. Біля поховання була й почесна варта – військово-історичні реконструктори в одностроях Армії УНР.

Могила Сергія Кравченка – рідкісна пам'ятка військової історії, – розповів волонтер "Героїки" Володимир Бірчак. – Сергій кохав озерянську дівчину, і в бою за це село прагнув першим вдарити більшовиків. Зарубав п'ятьох червоноармійців, однак шостий рушничним пострілом забив козака. Смерть героя бачив командир 3-ї Залізної дивізії генерал-хорунжий Олександр Удовиченко – він і написав спогад про побрата. Завдяки цій публікації ми розшукали точне місце поховання.

Перший пам'ятник Сергію Кравченку був виготовлений з каменю і встановлений невдовзі по його загибелі. Після Другої світової війни хрест знищили комуністи. Краєзнавець Гнат Рудий на підставі спогадів старожилів установив точне місце поховання. Новий пам'ятник було споруджено коштом та зусиллями жертводавців і волонтерів Благодійного фонду "Героїка".

Дослідникам так і не вдалося відшукати нащадків Сергія Кравченка у його рідному селі Бабчинці Чернівецького району Вінницької області. Рід Кравченків зник у час голодоморів та політичних репресій 1930-х років.

Жертводавці, коштом яких встановлено пам'ятник: Андрій Шкіль (Прага) – 800 грн., Захар Мільотин з Києва і Дмитро Черкасов – по 500 грн.; кияни Станіслав Згоняйко і Ярослав Барничка (Київ) – по 330 грн.; Павло Дзіковський (Київ) – 300 грн.; кияни Захар Мільотин й Володимир Клименко – по 200 грн.; дві селянки із с. Озеряни – по 10 грн. і 20 грн. Добродійка з Києва, яка пожертувала 300 грн., побажала залишитися невідомою. Таке саме бажання було і у двох добродійів, які пожертували 100 грн. і 200 грн.

Залишок від збору коштів на пам'ятник козакові Армії УНР Спиридону Тропку в сумі 3195 грн., встановлений "Героїкою" 21 липня ц. р. на Дніпропетровщині, та залишок у сумі 100 грн. від коштів, зібраних на пам'ятник Сергію Кравченку, вирішено спрямувати на будівництво пам'ятника воїнам Армії УНР у м. Січеслав.

Висловлюємо щирю подяку за допомогу краєзнавцеві Гнатові Рудому, директорові Тернопільського "Історико-меморіального музею політичних в'язнів" Володимирові Бірчаку, Тернопільській обласній організації «Тризуб» ім. Степана Бандери, ПП "Харевич", клубу військово-історичної реконструкції "Чота пішої розвідки 3-ї Залізної дивізії Армії УНР", громаді храму Святого Архистратига Михаїла УАПЦ, Озерянській сільській раді.

Павло ПОДОБЕСД

Довідка

Благодійний фонд "Героїка" (керівник Павло Подобесд) – організація, яка відроджує українські військові поховання, встановлює пам'ятники та меморіальні знаки на честь борців за незалежність України. З 2010 року "Героїка" встановила більше 20 монументів і пам'ятних знаків у Києві, Херсонській, Рівненській, Івано-Франківській, Черкаській, Тернопільській, Хмельницькій, Дніпропетровській та Київській областях.

МОГИЛА МИХАЙЛА ФРОЛОВА

Я народився і виріс в місті Сокаль Львівської області. Закінчивши у Львові консерваторію як скрипаль, продовжив навчання в Німеччині. Зараз із сім'єю проживаю в місті Майнці, що біля Франкфурту-на-Майні.

Про могилу командира 3-го кінного полку Армії УНР Михайла Фролова я дізнався від отця Олега Зайнуліна, який деякий час відправляв в Українській православної церкві (Київського патрі-

архату) у Франкфурті-на-Майні. Одного разу на зустрічі я сказав, що їду в Чехію в місто Літомишль, де живе мій найкращий товариш. Отець Олег Зайнулін каже: "Як будеш у Літомишлі, зайди на цвинтар, там похований полковник Фролов".

Літомишль – невелике місто, тому знайти цвинтар було неважко, але могили шукав довго. Допомогла інформація при вході про визначних людей, які поховані на цьому цвинтарі. Під номером 7 зазначено прізвище Фролова Михайла Федоровича, "полковника донських козаків, який воював за незалежність України".

Могили на кладовищі пронумеровані і я таки її знайшов. Вона доглянута. На ній – встромлений маленький синьо-жовтий прапор (напевно, кілька місяців тому). Пам'ятник кілька років тому відреставрований. На ньому – подяка від Дмитра Донцова. На жаль, напис важко прочитати.

Тепер, коли я в Літомишлі, ходимо з колегою на могилу, садимо квіти, прибираємо. Дізнався, що батько Фролова похований недалеко від міста Літомишля.

Юрій КУСЕНЬ Німеччина

ВШАНУВАННЯ ВОЯКІВ УПА У ПРАЗІ

20 жовтня 2013 р. у Празі на Ольшанському цвинтарі вшановано пам'ять вояків УПА Павліни Беноні й Степана Сушка. Члени Спільноти прихильників ВО "Свобода" й ОУН(б) помолилися на могилі героїв. Промовляв віце-президент

МО "Українська свобода" Олег Зайнулін, а Юрій Івасишин прочитав свого вірша, присвяченого борцям за Українську державу. На панахиді була присутня родина пані Беноні.

Пам'ять про подвиг вояків УПА житиме вічно!

"ЗЕМЛЯ, ПОЛИТА КРОВ'Ю"

26 жовтня 2013 р. в Прилуках, у переповненій актовій залі школи №6, відбулася презентація дослідження краєзнавця Віктора Моренця "Земля, полита кров'ю". В книжці розповідається про повстанський рух на півдні Чернігівщини в 1919 – 1924 роках.

Для написання цієї книжки були використані матеріали з Центрального державного архіву вищих органів влади та управління України, Центрального державного архіву громадських об'єднань України, Галузевого державного архіву Міністерства оборони України, Галузевого державного архіву Служби безпеки України та інших архівів.

Видання вийшло в бібліотечці Історичного клубу "Холодний Яр" у серії "Отаманина ХХ століття" під загальною редакцією Романа Ковалю.

Книга призначена для краєзнавців, істориків, вчителів, учнів, всіх, хто цікавиться історією України.

Рекомендована Історичним клубом "Холодний Яр" для вивчення у вищих і середніх навчальних закладах.

ЗГАДАЄМО НЕЗЛИМ ТИХИМ СЛОВОМ

БІЗАНЦЬ Альфред Карлович (15.11.1890, с. Донфельд, тепер с. Тернопілля Миколаївського р-ну Львівської обл. – 1949, м. Потьма, Росія). Військовий діяч; командир куреня групи К. Гофмана (01.1919), групи військ "Південь-І" (Щирець) та 7-ї (Стрийської, згодом Львівської) бригади УГА (02.1919), начальник 3-го відділу Генштабу Армії УНР (Каліш, 12.1920), рефе-

рент відділу українських справ у підвідділі "Населення і суспільної опіки" в управлінні Генеральної губернії (Краків, 1940), начальник відділу "Населення і суспільної опіки" дистрикту "Галичина" (Львів, 1941), начальник Військової управлі дивізії "Галичина" (28.04.1943 – 1945), військові звання – Генерального штабу підполковник УГА, Генерального штабу підполковник Армії УНР, полковник Абверу.

Німець із французьким корінням. У роки Першої світової війни воював на боці Австро-Угорщини. Закінчив Академію Генерального штабу в Вінер-Нойштадті (1914). Учасник українсько-польської війни. У березні 1919 р. бригада під його керівництвом відзначилася у Вовчухівській операції, а 7 червня 1919 р. почала Чортківську офензиву. У серпні успішно діяв під час походу на Київ. У січні 1920 р. через епідемію тифу перейшов з підрозділом у ЧУГА. 24 квітня вийшов зі складу ЧУГА і на чолі групи військ вирушив на з'єднання з частинами Армії УНР. Між двома світовими війнами займався господарством у своєму маєтку на Львівщині, підтримував дружні зв'язки з ветеранами УГА, брав участь у традиційних зустрічах ветеранів на Зелених святах. Спілкувався з ними україн-

ською мовою. У роки Другої світової війни багато допомагав українцям. Не випадково саме українська громада Кракова, військовики та провід ОУН урочисто відзначили 50-ліття А. Бізанца. Володимир Кубійович писав про нього: "Я цінував його минуле, його ретельність і сердечне ставлення до українських справ... Бізанц мав одверту вдачу, був дещо легковажним і оптимістом..." Бізанц врятував життя багатьом українцям, зокрема він допоміг звільненню з табору радянських полонених 1500 українців. Визволив він із в'язниці й відомого діяча ОУН Микола Капустянского. Був організатором переселення з Бойківщини та Гуцульщини, де панував голод, 25 тисяч дітей, врятувавши їх від неминучої загибелі. Організував у Галичині 1366 Народних кухонь, у яких харчувалося понад 100000 бідняків, а також організував понад 2000 дитячих садків, де безкоштовно годували 114000 дітей. 1945 року, хоч його і відраджували, поїхав провідати дружину, яка жила у Відні в советській зоні, де був арештований. Перевезений до Києва та запропорений до Лук'янівської в'язниці. Загинув у мордовському таборі.

Роман КОВАЛЬ

Про книжку Романа Ковалю "Отаман Орлик" дізналася з газети "Незборима нація", яку передплачую дуже давно. І ось несподіванка – в розділах, опублікованих у газеті, зустріла прізвища односельців з Плисецького та наш псевдонім – Плисецький. А вже читаючи книжку, я натрапила на прізвище мого рідного дядька і найближчого сусіда – Андрія Яковича Нижника. Хоча його імені та по батькові у книжці немає, але це він, мій дядько Андрій.

Усі роки, що я знала його, він був добрим і гостинним, але говорив нерозбірливо, дуже важко давалася йому вимова потрібного слова. Щоб його зрозуміти, йому доводилося часом повторювати одне й те саме разів із десять. А як уже стало зрозуміло, то він радісно повторював: "Правильно, правильно, правильно!". У дядька трусилися руки, іноді не ходив, а човгав.

Коли подорослішала, запитала в матері, чому дядько такий. Мати мені відповіла, що дядько чекісти хотіли арештувати. Отоді його й

ЗУСТРІЧ З РОДИЧЕМ

спаралізувало. Те саме я чула від інших людей.

Дядько давно помер, померли його чотири дочки, син Яків і навіть кілька його внуків, але шестеро внуків ще живі й здорові.

Дочка Якова Андрійовича Віра казала мені, що батько розповідав, що її дід Андрій "був у лісі". Одного разу, взимку, вночі за ним прийшли чекісти. Тоді Андрій Якович прорвав солом'яну покрівлю, зістрибнув на землю і в одній білизні, босий утік городами до сестри, яка жила через десять хат. Отоді Андрія й спаралізувало. Пенсію мав маленьку, тому що не було документів, які він, за словами онуки Віри, спалив у той тривожний час. Віра зберегла фотографію діда Андрія з усією родиною.

"Отамана Орлика" прочитала, як кажу, на одному подиху, з великою цікавістю і хвилюванням.

"Шекспірівські пристрасні бліднуть"

Кожна книжка Романа Ковалю про Визвольний рух – це велика погортовавши її, поки мені принесла, сказала, що це, мабуть, Ваша найкраща книга, бо на якій сторінці не відкриєш, цікаво. А я трохи покритую... Спогад про Красівського з помилкою – Левко Лук'яненко живе не в Хотині, а в Хотові...

Ваші спогади чудові! Чому б Вам не написати мемуари? Щодо некрологів у Вашій книзі, розповіді історію з нашої школи. Там був профорг, який гарно організував похорони вчителів. Усі вчительки казали: "От би померти, щоб Чабанюк мене поховав..." Так і у вас: "От би померти, щоб Коваль про мене такий некролог написав!" Це, звичайно, жарт, але в жодному некро-

Ольга СТРАШЕНКО, член НСПУ

"Який чудовий був вечір!"

І як жаль, що я не був на ньому... Ваша книга "Сто облич Самостійної України" – унікальна. Моя мама, погортавши її, поки мені принесла, сказала, що це, мабуть, Ваша найкраща книга, бо на якій сторінці не відкриєш, цікаво. А я трохи покритую... Спогад про Красівського з помилкою – Левко Лук'яненко живе не в Хотині, а в Хотові...

Ваші спогади чудові! Чому б Вам не написати мемуари? Щодо некрологів у Вашій книзі, розповіді історію з нашої школи. Там був профорг, який гарно організував похорони вчителів. Усі вчительки казали: "От би померти, щоб Чабанюк мене поховав..." Так і у вас: "От би померти, щоб Коваль про мене такий некролог написав!" Це, звичайно, жарт, але в жодному некро-

Йдеться ж бо про односельців та ще й про родича.

Книжка справила глибоке враження, але неоднозначне. Я пройнялася гордістю за високу національно-патріотичну свідомість моїх земляків, за їхню готовність захищати рідну землю від поневолювачів. Навпаки, гнітюче враження маю від моментів, коли окремі повстанці, не витримавши катувань, зраджували один одного.

Хочу красно подякувати Романові Ковалю за книжку, яка глибоко хвилює читача, змушує усвідомлювати складне минуле, викликає захоплення й обурення. Дякую Вам за ще одну відношену невідому сторінку нашої історії!

НИЖНИК Софія Самсонівна, небога Андрія Яковича Нижника

Село Плисецьке – Київ

ЛИСТИ, ЛИСТИ, ЛИСТИ...

лозі Ви не повторились і для кожного знайшли унікальні й теплі слова.

Владислав КАРПЕНКО

"Загнані в неволю вовки"

Доброго дня, пане Романе! Захоплююсь Вашими книжками про повстанський рух і всім, що Ви робите у цій галузі. Популяризація цієї теми в нашому, вихолощеному радянською окупацією суспільстві, ніби вибух ідеологічної бомби – це саме те, чого всі ми підсвідомо прагнемо – усвідомлення, що наші предки – не туле колгоспне бидло, а загнані в неволю вовки, що люту гризли горлянки поневолювачів. Отже, щиро дякую за Вашу працю – маємо, на яких книжках достойно виховувати своїх синів!

Ярослав ПРИЩЕПА

22 листопада 1889 р. народився Дмитро Феруляк, сотник УГА і дивізії "Галичина".

22 листопада 1921 р. загинув Степан Щербак, герой Базару.

22 - 23 листопада 1921 р. в м-ку Базар москалі розстріляли 360 козаків і старшин Армії УНР.

23 листопада 1790 р. козаки здобули турецьку фортецю Ізмаїл.

23 листопада 1890 р. народився Олександр Коломінський, сотник Армії УНР, поручник дивізії "Галичина".

24 листопада 1871 р. народився поет Микола Вороний.

24 листопада 1890 р. народився Володимир Білосор, лікар Коша УСС, начальник шпиталю I корпусу УГА, начальник медичного відділу Військової управи дивізії "Галичина".

24 листопада 1937 р. москалі розстріляли кобзаря Івана Кучеренка-Кучугуру.

24 листопада 1979 р. відійшов в інші світи Іван Особа, січовий стрілець, сотник УГА, хорунжий дивізії "Галичина".

25 листопада 1893 р. народився Дмитро Яцушко, хорунжий 3-го

Ювілеї і дати Листопад

вишкільного полку дивізії "Галичина".

25 листопада 1896 р. народився Петро Самутин, генерал-хорунжий Армії УНР.

25 листопада 2008 р. відійшов на луки Сварожі Лев Силенко, засновник РУНВіри, автор "Мага Віри".

26 листопада 1876 р. народився Віктор Курманович, начальник штабу УГА, державний секретар військових справ ЗУНР, генерал-хорунжий Армії УНР, член ПУН, почесний голова Військової управи дивізії "Галичина".

26 листопада 1940 р. помер Анатоль Базилевич, духівник Вишколу УСС, учасник "Листопадового зриву" 1918 року, священик I бригади УСС Галицької армії.

27 листопада 1968 р. помер Григорій Сосідко, підполковник Армії УНР, командир сотні зв'язку "Галичина", художник, артист, режисер,

театральний декоратор, редактор.

28 листопада 1898 р. народився Василь Татарський, генерал-хорунжий Армії УНР, начштабу бригади УНА (1945).

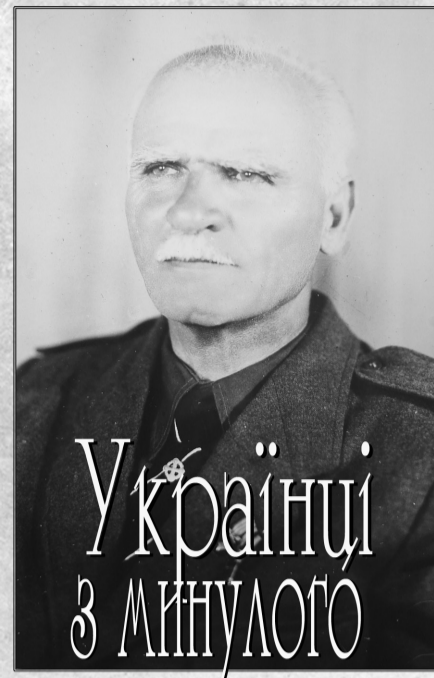
28 листопада 1899 р. народився Микола Фещенко-Чопівський, козак 1-ї Запорозької дивізії, командир Українського охоронного батальйону №109 (1942 - 1943), інженер.

28 листопада 1941 р. помер Осип Сорохтей, художник, член "Артистичної горстки" УСС і Пресової квартири УСС.

28 листопада 1972 р. відійшов у засвіти кобзар Євген Адамцевич.

29 листопада 1879 р. прийшов у світ Грицько Чупринка, поет, козак Богданівського полку.

29 листопада 1899 р. народився Григорій Косинка (Стрілець), поет, козак Дніпровської повстанської дивізії отамана Зеленого.

Омельянович-Павленко Михайло Володимирович (8.12.1878, Тифліс, тепер Тбілісі - 28.05.1952, Париж). Начальний вождь Галицької армії, командувач Армії УНР Першого зимового походу; директор Музею Визвольних змагань у Празі, голова Товариства колишніх воєнків УНР, голова Української генеральної ради комбатантів (1941), військовий отаман УВК (1942 - 1944), військовий міністр уряду УНР в екзилі; військові звання - генерал-хорунжий Армії Української Держави, генерал-поручник Армії УНР (генерал-полковник в еміграції). Автор військових підручників та спогадів про Визвольну боротьбу. Організатор Вільного козацтва. Лицар ордена Залізного хреста. Сердечний і людяний. Улюблений командир воєцтва УНР. Похований на цвинтарі Пер-Лашез.

Українці в минулому

ДОЛУЧИТЬСЯ ДО БЛАГОРОДНОЇ СПРАВИ

Шановні добродії! На хуторі Буда Чигиринського району росте 1000-літній дуб Максима Залізняка. Дерево потребує постійного догляду й оздоровлення. Тричі на рік з цією метою здійснюється обробка проти шкідників, видалюються сухі гілки, вносяться поживні речовини, проводиться догляд за короною.

На жаль, державне фінансування на ці потреби не виділяється.

Все, що зроблено на цей час, виконано коштом благодійників. Цього року ще потрібно замінити спеціальні канати, якими закріплені основні гілки до стовбура (система "Кобра"), видалити сухі гілки з крони, обробити дерево проти шкідників та хвороб.

Для виконання цих робіт потрібно близько 12 тисяч гривень. Просимо всіх небайдужих допомогти. Кошти просимо перераху-

увати Благодійному фонду соціального розвитку НІКЗ "Чигирин" на рахунок р/р 26000060190638 ПАТ КБ "Приватбанк" м. Чигирин МФО 354347 код ОКПО 22809707 з поміткою "добровільні пожертвування на благодійні цілі".

Детальніша інформація телефонами: (04730) 95-3-31, 095-069-07-74; або 096-439-77-42 (Богдан Легоняк, завідувач філії "Холодний Яр" НІКЗ "Чигирин").

"ОТАМАН СВЯТИХ І СТРАШНИХ"

Автор Роман Коваль. Твір "Отаман святих і страшних".

Читає Галина Довгозвяга. Видання: Ніде Не купиш, 2011.

Формат: mp3, 96 kbps, 44 kHz, Mono. Розмір: 543 МБ. Загальна тривалість: 13:00:32.

Озвучено з видання: Київ: "Прогрес", 2000.

Це книжка про тих, хто керувався почуттям обов'язку перед поневоленою Батьківщиною, про послідовних і незламних, святих і

страшних. Головною постаттю видання є один із найдостойніших отаманів доби Визвольних змагань українського народу 1917 - 1920-х років - Яків Орел-Гальчевський. Невловимого месника Поділля, одне ім'я якого викликало у червоних жах і заціпеніння, Головний отаман Військ УНР Симон Петлюра призначив у 1922 року керівником повстанського руху Правобережної України.

http://www.ex.ua/11859047 - аудіокнига в Інтернеті.

Як добре, що москалі на весь світ продемонстрували, що вони не тільки брехуни, але їм чхати на думку всього світу. Але ми пам'ятатимемо: ніякого олімпійського вогню на т. зв. Олімпіаді у Сочі не буде, а буде вогонь від запальнички фессбешника.

В Кремлі знайшли президента схожого на собаку з Хрещатика

ОЧИЩЕННЯ СТАРОКОСТЯНТИНОВА

27 вересня 2013 р. відбулася сесія Старокостянтинівської міської ради Хмельницької області. Депутати розглянули пропозицію перейменувати вулиці. На попередній сесії це питання не мало підтримки серед депутатського корпусу - фракція Партії регіонів відмовилася голосувати.

"На жаль, "регіонали" досі живуть советським минулим, тому перейменування вулиць Калініна, Орджонікідзе, Паризької комуні на вул. Василя Стуса, Василя Симоненка, Героїв Крут для них є чимсь неймовірним", - наголосив депутат-свободівець Юрій Сторжук. - Проте цього разу депутати

майже одностайно проголосували за перейменування".

Одностайно підтримали його й депутати від ВО "Свобода". Отож, 43 вулиці та провулки міста відтепер мають нові назви. А молодь ростиме, не оглядаючись у советське минуле.

Петро БИЛИНА

ГАЗЕТА "НЕЗБОРИМА НАЦІЯ" В ІНТЕРНЕТІ
HTTP://NEZBORYMA-NACIYA.ORG.UA/
НОВА ПОСЛУГА!

Книжки можна придбати і через "Нову пошту", попередньо переказавши кошти на р/р Романа Ковалю у Приватбанку: 5168 7553 0902 9011.

Переславши гроші, просимо зателефонувати до редакції, повідомити про переказ, замовити книжки, вказавши куди і кому надсилати книжки. Повідомлення можна зробити й електронним листом на адресу редакції. Врахуйте, що, окрім вартості книжки, замовник оплачує й доставку.

"100 облич Самостійної України" Романа Ковалю - 45 грн.

"Історія України-Русі" Миколи Аркаса - 50 грн.

"Холодний Яр" Юрія Горліса-Горського - 55 грн.

"Ми ще повернемося!" Юрія Горліса-Горського - 60 грн.

"Іван Ремболович" Романа Ковалю - 60 грн.

"Свято, що кличе до бою. Вшанування героїв Холодного Яру" - 50 грн.

"Чорний Ворон: п'ять біографій" Романа Ковалю - 25 грн.

"Кармелюки" Романа Ковалю - 30 грн.

"Михайло Гаврилко: і стеком, і шаблею" Романа Ковалю - 125 грн.

"Тиха війна Рената Польового" Романа Ковалю - 100 грн.

Документальний двосерійний фільм про скульптора Михайла Гаврилку "Стеком і шаблею" - 35 грн.

ШИРО ДЯКУЮ ЗА ПОЖЕРТВУ СЕРГІЄВІ ТЕЛЯТНИКУ, СВІТЛАНІ МИРОНЧАК ТА ВАДИМОВІ МИРОНЧАКУ

У редакції можна придбати такі книги: (ціну вказано, враховуючи вартість пересилки книг поштою):
"100 облич Самостійної України" Романа Ковалю - 62 грн.
"Свято, що кличе до бою. Вшанування героїв Холодного Яру" - 65 грн.
"Історія України-Русі" Миколи Аркаса (2-ге, краківське, видання) - 69 грн.
Документальний двосерійний фільм "Стеком і шаблею" - 45 грн.
"Чорний Ворон: п'ять біографій" Романа Ковалю - 34 грн.
"Іван Ремболович" (2-ге видання) Романа Ковалю - 75 грн.
"Холодний Яр" Юрія Горліса-Горського - 77 грн.
"Михайло Гаврилко: і стеком, і шаблею" Романа Ковалю - 145 грн.
"Кармелюки. До історії Запорозького полку ім. отамана Я. Кармелока Армії УНР" - 42 грн.
"Ми ще повернемося!" Юрія Горліса-Горського - 79 грн.
"Тиха війна Рената Польового" Романа Ковалю - 130 грн.
Книжки можна придбати, попередньо переказавши кошти електронним переказом на ім'я Р. М. Ковалю, вул. Курська, 20, пом. 14, Київ, 03049.

ПЕРЕДПЛАЧУЙТЕ ЧАСОПИС
переплатний індекс: 30504
ШЛЯХ ПЕРЕМОГИ
ЩО ЦЬОГО ХЛОПЯ ПРАГЛО

ПЕРЕДПЛАЧУЙТЕ "НЕЗБОРИМУ НАЦІЮ"
Її редактор Роман Коваль - дослідник Визвольної боротьби українців за свою державу у 1-й половині XX століття. Відтак ця газета - про долі Українських січових стільців, воєнків Галицької армії, Армії УНР, повстанських отаманів та їхніх козаків, Карпатську Січ, ОУН, УПА, а також про кобзарів, українських письменників, нові книжки про Визвольну боротьбу, які видає Історичний клуб "Холодний Яр".
Газета виходить 1 раз на місяць. Ціна - 17.34 грн. на рік. Передплатний індекс 33545.

МАРАЗМИ САМОСТІЙНОЇ УКРАЇНИ
"МІЛІЦІЇ СЛАВА?"
Харківська міліція не знайшла порушення закону у знищенні меморіальної дошки Юрію Шевельову 25 вересня 2013 року. Навіть не виявила самого факту розбиття пам'ятки.
Про це повідомив мене начальник Дзержинського райвідділу полковник міліції Володимир Кішкін. За словами правоохоронців, виконувалося рішення Харківського міського голови Г. Кернеса №103 від 25.10.2013. "На 26-й сесії 6-го скликання Харківської міськради була... дана вказівка про демонтаж меморіальної дошки Шевельову Ю. В.", - говорить у висновку міліціонерів.
"Проведено перевірку зумисного пошкодження меморіальної дошки Шевельову Ю. В. встановлено не було. Порушення громадського порядку не виявлено". На цій підставі міліціонери вважають проблему вичерпаною.
Міліції слава?
Роман **ЧЕРЕМСЬКИЙ** Харків
Редактор **Роман Коваль**
Верстка **Євген Коваль**
Коректор **Оксана Жованик**
Інформаційне забезпечення **Микола Владзімірський**
Технічний директор **Петро Билина**
Адреса для листування та поштових переказів
03049, Київ, вул. Курська, 20, пом. 14. Тел./факс: 242-47-38 koval_r@ukr.net kovalroman1@gmail.com
Редакція залишає за собою право редагувати та скорочувати тексти.
Видання зареєстровано 28.12.1993 р. у Державному комітеті України у справах видавництва, поліграфії та книгорозповсюдження. Серія КБ №325.
Наклад 2500 примірників. Видруковано 28.10.2013 р.
Засновник **Роман Миколайович Коваль**